

**KISS ERNŐ
BEVEZETŐ**

2022-ben volt 60 éve, hogy Szegeden megkezdődött a lakótelepek története: ekkor készült el Újszegeden Odesszaváros első üteme. Hat évvel később kezdődött az a nagyszabású építkezés, melynek során 12 év alatt hatalmas méretű, a Tisza partjától a Kossuth Lajos sugárútig terjedő, lényegében új város jött létre, részben régi, részben új neveken, hozzávetőleges időrendi sorrendben: Tarján, Felsőváros, Északi városrész, Makkosháza, Új-Rókus. 1987-re mintegy 70.000-en jutottak új lakáshoz, s némi késéssel kiépültek az alapvető intézmények: iskolák, óvodák, bölcsődék, orvosi rendelők, posták, gyógyszertárak, s legutóbbi időkig bővülő kereskedelmi egységek. Egyetlen szféra szorult újra és újra, s alighanem immár véglegesen háttérbe: a közösségi életet és a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló infrastruktúra: nemcsak művelődési házak nem épültek e középvárosnyi területen, hanem sportlétesítmények sem. A jelen írás a lakótelepi közművelődés fejlesztése érdekében tett több mint ötvenéves erőfeszítéseket és a lakótelepi közösségfejlesztés jelenlegi helyzetét kívánja számba venni, a lehetséges perspektívák felvillantásával. A „láthatatlan művelődési ház” egyrészt

meglepően sok, egymásról sokszor mit sem tudó, a lakótelepeken álló objektumból (1990 óta használatos néven: közösségi színtérből), másrészt a szegedi közművelődési szakemberek és önkéntes közösségszervezők változó intenzitású tevékenységéből áll.

A szegedi lakótelepi közművelődésről a jelen sorok írója 2021-ben publikált négyrészes tanulmányorozatot, majd 2022 októberében újabb résszel egészítette ki azt. 2023-ban jelentős fejezettel – Makkosházi Közösségi Kert – bővítette ezt a kiadványt és frissítette a korábbi fotók egy részét. Abban a reményben hozza nyilvánosságra munkáját, hogy a lakótelepi közművelődés történetét, elméletét hasznos információkkal tudja kiegészíteni. Hálásan köszöni interjúalanyai közreműködését, s a kötet megjelenését támogató Szeged Megyei Jogú Város, a Szeged Város Közösségéért Közalapítvány, dr. Kozma József, Ménesi Imre, Mészáros Tamás, Mihálik Edvin, Nagy Sándor és Tóth Károly önkormányzati képviselők és az Areión Kulturális Egyesület segítségét.

Szeged, 2023. december 31.